

Яромій І.В. – здобувач ДДУВС

ОКРЕМІ ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМУ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ

В сучасному суспільстві виникає необхідність щодо посилення боротьби зі злочинністю та порушеннями встановлених правил у сфері митної діяльності, посилення значення і ролі адміністративної відповідальності в даній сфері. Все це зумовлює актуальність та важливість повного та ґрунтовного комплексного наукового дослідження значного обсягу проблемних питань в сфері практичної діяльності митних органів в Україні, зокрема і щодо реалізації механізму запобігання та протидії порушенням митних правил в сучасних умовах.

Ефективне запобігання та протидія порушенням митних правил є об'єктивною необхідністю подальшого позитивного розвитку України як правової, демократичної та соціальної держави. Враховуючи вищевикладене, необхідно детально дослідити правовий інструментарій – механізм адміністративно-правового запобігання та протидії порушенням митних правил.

В частині адміністративно-правових засобів протидії порушенням митних правил слід також погодитись із В. Комзюком, що адміністративно-правові засоби – це сукупність встановлених нормами адміністративного права прийомів і способів, за допомогою яких держава впливає на суспільні відносини в зазначеній сфері з метою забезпечення дотримання порядку переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів митного регулювання, процедур митного контролю, попередження та припинення порушень митних правил, притягнення винних до відповідальності та ін. У свою чергу, В. Комзюк запропонував диференціювати ці засоби на засоби організації управління митною справою та методи управлінської діяльності митних органів [1, с. 8].

Натомість В.В. Галуцько обґрунтовує позицію, що механізм адміністративно-правового регулювання – це засоби функціонування єдиної системи адміністративно-правового регулювання з метою забезпечення прав, свобод та публічних законних інтересів фізичних та юридичних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства і держави. В свою чергу, він до складових елементів механізму адміністративно-правового регулювання відносить: 1) норми адміністративного права та їх зовнішнє вираження - джерела права; 2) публічну адміністрацію; 3) принципи діяльності публічної адміністрації; 4) індивідуальні акти публічної адміністрації; 5) адміністративно-правові відносини; 6) форми адміністративного права; 7) тлумачення норм адміністративного права; 8) методи адміністративного права; 9) процедури реалізації адміністративно-правових норм; 10) принцип законності [2, с. 87-90].

Аналіз вищеокреслених наукових поглядів дозволяє дійти висновку, що найбільш точною і обґрунтованою є диференціація адміністративно-правового регулювання за напрямками здійснення державної митної справи:

1) функціональне, організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності митних органів; 2) організація здійснення митних процедур, митного оформлення та декларування; 3) застосування механізмів тарифного й нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; 4) митний аудит (контроль), справляння митних платежів; 5) ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, ведення митної статистики, обмін митною інформацією; 6) організація боротьби з порушеннями митних правил та застосування відповідальності за невиконання митних правил; 7) сертифікація, стандартизація, визначення митної вартості.

Поряд з цим неможливо не погодитися із думкою О.В. Константи, яка розглядає адміністративно-правові заходи боротьби з порушеннями митних правил як сукупність владних, правообмежувальних за змістом психологічних або фізичних дій, які застосовують посадові особи митних та інших юрисдикційних у галузі митної справи державних органів на основі адміністративно-правових за суттю норм митного законодавства. Такі дії вчиняються незалежно від волі й бажання суб'єктів митних операцій і передбачають спонукання відповідних осіб виконувати встановлені митні процедури переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, сплати митних податків та зборів, проходження митного контролю та оформлення. Ці заходи виступають правозастосовчою частиною адміністративно-правових засобів забезпечення митного правопорядку, є додатковим, порівняно з переконанням, способом практичного здійснення регулювання митної діяльності [3, с. 8].

Загалом, механізм адміністративно-правового запобігання та протидії порушенням митних правил характеризується наступними особливостями та рисами: він є певною сукупністю засобів (адміністративно-правових), застосування яких носить на меті врегулювання суспільних відносин у сфері запобігання та протидії порушенням митних правил; запобігання порушенням митних правил – це комплекс заходів, які здійснюють спеціальноуповноважені суб'єкти з метою превенції причин та умов, що сприяють порушенням митних правил та попередження їх проявів у майбутньому.

Адміністративно-правовий механізм запобігання та протидії порушенням митних правил містить у собі такі елементи: норми адміністративного права; адміністративно-правові відносини; адміністративно-правові методи; процедури реалізації норм адміністративного права.

1. Комзюк В. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2003. 18 с.

2. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін, О.О. Онищук, Ю.В. Гридасов, М.М. Новіков, У.О. Палієнко, І.А. Дьомін, О.М. Єщук.

3. Константа О.В. Адміністративно-правові заходи боротьби з порушеннями митних правил: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків, 2008. 20 с.